

vjere, drugi: među narodima, državama i t. d., treći: između društva i višega reda. Pojam »višega reda« ne bi bilo suvišno odmah ovdje objasniti. Malo kasnije se vidi, da je viši red isto što i »duh opće crkve«. Ostala bi prema gornjem navodu na svaki način tri sklada.

Na mjestu je promatranje kršč. jedinstva misli (II. dio) i jedinstva djela (III. dio) u životu i razvoju Crkve. I sad pisac razgleda komponente toga života: njegov uspon, zapreke, borbe, krive nauke; kulminaciju, oslabljenje, slom; reformaciju, ponovne napore; zagleda u budućnost, ukazuje na uslove za kršč. jedinstvo, unitaristički pokret najnovijega doba, da završi upirući na Crkvu, stup i zalog istine, kako je nazva sv. Pavao. Čitavo se njegovo promatranje izvija pod jednom dominantnom misli: stat crux, dum volvitur orbis. To je ispravno, a ispravni su i pogledi, što ih je nanizao. O onima za budućnost (str. 181.) dakako, da bi se dalo razgovarati. Koliko Gallia i Germania docent, da »progon Crkve nije više suvremen«, toliko Russia i Hispania govore protivno. Razumljivo je, da će u crtanjima takovih slika biti uvijek raznolikosti shvaćanja.

Za vjernika će biti autorov živi i uvjerljivi način prikazivanja jednim jakim poticajem, da još jače uzvjeruje i još više uzljubi Crkvu katoličku, koja mu je svijetli stup u tmni savremenih zabluda. A bio bi i za skeptika, kad bi pored svijetlih stranica iz povijesti naše Crkve bile taknute i one, koji njih zbunjuju i otuduju. Svjetlo i sjena.

Čitavu radnju g. Butorca proveiava jedan vedar optimizam. Treba je u što većem broju dati u ruke omladini, da se oduševi i ustraje u zanosu za sv. Crkvu.

A. Ž.

Joannes G.: La vie de l'au-delà dans la vision béatifique, troisieme mille, Paris VI., Pierre Téqui, libraire-éditeur, 1932. 8°, str. 176.

Pitanja, koja vrijedna autorica raspravlja u ovoj svojoj knjizi, jesu pitanja u teologiji najteža: metafizička narav posvetne milosti, princip djelovanja milosti, narav blaženog gledanja, sama blaženost izabranih duša u prekogrobnom životu, njihovo veselje bitno i akcidentalno i sl. Ona ne raspravlja o njima u cilju, da unapredi ili pridonese nešto teološkoj znanosti, nego da ovaj teški materijal učini pristupačnim i onima, koji niti imaju vremena niti mogućnosti, da zagledaju u sv. Tomu Akvinca i druga teška teološka djela. U izvodima slijedi autorica P. Terriena: La grâce et la gloire, Tanquereya: Précis de théologie ascétique et mystique i Sertilangesov prevod Summae sv. Tome. Njezino nastojanje zaslužuje u svakom pogledu priznanje, koje joj je pariški kardinal Dubois izrazio u predgovoru.

Knjiga je vrijedna svake preporuke.

A. Ž.

Laub Alfred: Seelenabgründe, Fehlentwicklung und Heilbehandlung des Charakters in Erziehung und Selbsterziehung. Freiburg i. B. 1932., 8° (VIII + 192), Herder, M. 3.60.

Alfred Laub je autor knjige »Nervenkraft durch Gottesgeist«, koja je izašla pred par godina i već je štampana u 5. izdanju. Obradivala je gotovo isti predmet kao i ova, koja će se publici tkoder svidejti ne samo radi sadržaja koji donosi, nego radi načina obradbe kako ga donosi. Uz naučnu egzaktnost pitanja, autor ga ilustrira primjerima iz svoje životne

prakse. Obraduje stvari od silne važnosti za razvoj karaktera. Na pr. *Unterbewusstes und Unbewusstes, Psychoanalyse und Individualpsychologie, Onaniefragen und Onanieplagen, Homosexualität, Hysterietücken* i sl.

Mnogo se pogrešaka u karakteru dade ispraviti, ako ih odgojitelji pravodobno uoči. Dogada se, da mu često izbjegnu oku pojave, na koje će ova knjiga svratiti njegovu pažnju. I za vlastito samopopravljanje naći će odrasao i ozbiljan čitalac dosta pobude.

A. Ž.

Giovanni Re, S. I.: Le lettere di S. Paolo, 2. izdanje, Turin 1931., str. 477.

Kroz par je godina ovaj talijanski prijevod s grčkog originala i komentarom ispod linije raspačan, a prošle godine ponovno preraden i izdan.

Prijevod je vrlo lijep i točan, a obazire se na duh talijanskog jezika sa svim elegantnostima. Auktor svagdje izbjegava semitizme i grecizme, osim gdje se boji, da bi štetovala ideja. Svakom retku teksta je posvećena pažnja, i bilo posebice bilo skupno sa slijedećim retcima, ako se ideja jedna razvija, odgovara pod istim brojem komentar. U ovom tumači Pavlove misli i potpuno ispušta školske diskusije. Misli sv. Očaca donosi bez da to spominje izričito kao i druga kritička vrela. Često se poziva na paralelna mjesta u sv. Pismu, pogotovo u Novom Zavjetu. Od više mnijenja o istom mjestu izabire auktor najutemeljenije na samom tekstu, a kadgod i aplicira s malo moralisanja.

Na početku knjige (38 str.), pred komentiranim tekstom prikazuje u kratkim potezima život Apostolov, misijska putovanja, generalni prikaz o poslanicama, njihovoj vanjskoj formi i glavnim naukama, koje su zastupane u većini ili više poslanica, pa o vrelima i protivnicima, koje sv. Pavao pobija. Pred svakom poslanicom daje mali uvod u nakani, da upozna čitaoc s historijskim, lokalnim i personalnim prilikama, na koje Pavao aludira i koje olakšavaju razumijevanje, kad su poznate. Red poslanica nije onaj uobičajeni, kako ga vidimo u Vulgati, prema većini kodeksa i svjedoča teksta u njegovoj historiji, niti su poredane prema momentu same doktrine, nego prema vremenu njihova postanka, što međutim nije krivo niti nepoznato poznavacima samih uvoda. Tako se redaju poslanice: dvije Solunjanima, dvije Korinćanima, Galaćanima, Rimljanima, Kološanima, Efežanima, Filipljanima, Filemonu, zatim pastirske: Timoteju, Titu, druga Timoteju i napokon Židovima zadnja kako svagdje, jer nije decizivno nijedno mišljenje o vremenu njezina postanka.

U ovakovim mi se djelima ne sviđaju naslovi, koje auktor postavlja usred sv. teksta; nesmetano dodu u komentar, gdje sâm daje značenje onim perikopama. Lako može zavesti u zabludu. Također uvodi, premda su kratki, bolje da stoje na početku ili na koncu knjige, kako to imamo u Sv. Pismu Novoga Zavjeta od Dr. Fr. Zagode, da se riječ Božja ne prekida s riječima ljudi, nego se nesmetano nastavlja, kako vidimo u službenim crkvenim izdanjima.

Od velike i praktične je važnosti stvarni registar dodan na koncu, koji olakšava upotrebljavanje knjige, osobito propovjednicima tematskih propovijedi. Po jednakim principima je isusovac P. Re izdao još godine